

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 15 listopada 2017 r. P. (...) w S. odmówił K. S. wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

K. S. odwołał się od tego orzeczenia. W rezultacie tego W. (...) w S. orzeczeniem z 3 stycznia 2018 r. uchylił orzeczenie zespołu powiatowego w całości i zaliczył odwołującego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności o symbolach 01-U i 03-L na stałe.

K. S. odwołał się i od tego orzeczenia domagając się ustalenia znacznego stopnia niepełnosprawności. W odwołaniu wskazał, że jest całkowicie niezdolny do pracy. Nie może samodzielnie funkcjonować. Jest uzależniony od osób trzecich, a przez to niezdolny do samodzielnej egzystencji.

W odpowiedzi na odwołanie W. (...) w S. wskazał, iż nie znalazł podstaw do zmiany orzeczenia i wniósł o oddalenie odwołania w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się K. S. urodził się 20 lutego 1971 r. Od wczesnego dzieciństwa chorował na zapalenie uszu. Przebył w związku z tym kilka operacji. Z uwagi na obustronny głęboki niedosłuch wszczepiono mu implant ślimakowy po stronie prawej. Obecnie, z przyczyn technicznych, implant ten nie działa. Wskutek jednej z operacji u odwołującego doszło do uszkodzenia prawego nerwu twarzowego skutkującego niedowładem prawej strony twarzy. Kontakt słowny z nim jest nieco utrudniony z uwagi na obustronny niedosłuch odbiorczy. Nadal występuje u niego przewlekłe zapalenie ucha środkowego po stronie prawej z perlakiem. Schorzenia te nie powodują niezdolności do samodzielnej egzystencji i niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Odwołujący jest upośledzony umysłowo w stopniu umiarkowanym od dzieciństwa. Jest kawalerem. Mieszka razem z matką. Nie troszczy się o swoje potrzeby, w tym przyjmowanie leków. Wymaga pomocy przy ustalaniu wizyt lekarskich, gdyż sam nie potrafi się na nich stawić, jak i podać występujących u niego dolegliwości. Operuje najbardziej podstawowym słownictwem. Nie jest w stanie zająć się własnymi sprawami urzędowymi, czy robieniem zakupów. Samodzielnie korzystając ze środków transportu gubi się. Nie potrafi kupić biletu. Nie jest w stanie samodzielnie przygotować posiłki. Uczestniczy w zajęciach środowiskowego D. (...) w D., ale musi być mobilizowany i pilnowany, by tam dotarł.

Schorzenie psychiczne odwołującego powoduje znaczny stopień niepełnosprawności datowany od wczesnego dzieciństwa.

Odwołujący choruje na cukrzycę typu 2 o charakterze przewlekłym i przebiegu niewyrównanym oraz nadciśnienie tętnicze. Schorzenia te powodują u niego niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym.

Dowód:

- dokumentacja w aktach organu,
- opinie biegłych sądowych k. 17-18, 35-37, 55-56, 73.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 511) oraz rozporządzenie

Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r., poz. 1110).

Art. 4 ust. 1 – 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, iż:

- do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

- do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;

- do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne. Przy czym niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Określone przez ustawę zasady ustalania stopnia niepełnosprawności precyzuje rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia z dnia 15 lipca 2003 r., w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

1. niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;

2. konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;

3. konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Przy czym, przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w pkt 2 i 3.

Standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

- czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w pkt 3 powyżej, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;

- częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w pkt 3 powyżej.

Standardy w zakresie kwalifikowania do lekkiego stopnia niepełnosprawności określają kryteria naruszonej sprawności organizmu powodujące:

- istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną;

- ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu.

Przy czym, możliwość kompensacji ograniczeń oznacza wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przy zastosowaniu powyższych zasad, zdaniem Sądu należało przyjąć, że zaskarżona decyzja W. (...) nie była prawidłowa.

Ostateczna ocena stanu zdrowia odwołującego się, która mogłaby stać się podstawą rozstrzygnięcia o stopniu jego niepełnosprawności wymagała zasięgnięcia wiadomości specjalnych u biegłych sądowych z zakresu nauk medycznych o specjalności odpowiedniej do schorzeń odwołującego się. W tym celu sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii, otolaryngologii i chorób wewnętrznych.

Z opinii biegłych wynika, iż od wczesnego dzieciństwa odwołujący chorował na zapalenie uszu. Przebył w związku z tym kilka operacji. Z uwagi na obustronny głęboki niedosłuch wszczepiono mu implant ślimakowy po stronie prawej. Obecnie, z przyczyn technicznych, implant ten nie działa. Wskutek jednej z operacji u odwołującego doszło do uszkodzenia prawego nerwu twarzowego skutkującego niedowładem prawej strony twarzy. Kontakt słowny z nim jest nieco utrudniony z uwagi na obustronny niedosłuch odbiorczy. Nadal występuje u niego przewlekłe zapalenie ucha środkowego po stronie prawej z perlakiem. Schorzenia te nie powodują niezdolności do samodzielnej egzystencji i niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Odwołujący jest upośledzony umysłowo w stopniu umiarkowanym od dzieciństwa. Jest kawalerem. Mieszka razem z matką. Nie troszczy się o swoje potrzeby, w tym przyjmowanie leków. Wymaga pomocy przy ustalaniu wizyt lekarskich, gdyż sam nie potrafi się na nich stawić, jak i podać występujących u niego dolegliwości. Operuje najbardziej podstawowym słownictwem. Nie jest w stanie zająć się własnymi sprawami urzędowymi, czy robieniem zakupów. Samodzielnie korzystając ze środków transportu gubi się. Nie potrafi kupić biletu. Nie jest w stanie samodzielnie przygotować posiłki. Uczestniczy w zajęciach środowiskowego D. (...) w D., ale musi być mobilizowany i pilnowany, by tam dotarł. Schorzenie psychiczne odwołującego powoduje znaczny stopień niepełnosprawności datowany od wczesnego dzieciństwa.

Odwołujący choruje na cukrzycę typu 2 o charakterze przewlekłym i przebiegu niewyrównanym oraz nadciśnienie tętnicze. Schorzenia te powodują u niego niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym.

Odwołujący nie kwestionował wniosków opinii biegłych. Natomiast uczynił to organ w odniesieniu do opinii biegłego psychiatry wskazując, że zakres wsparcia odwołującego nie skutkuje znacznym stopniem niepełnosprawności.

Biegła sądowa z zakresu psychiatrii w opinii uzupełniającej wskazała, że odwołujący nie potrafi przygotować sobie jakiegokolwiek posiłku. Nie potrafi przemieszczać się z wykorzystaniem komunikacji miejskiej. Nie przyjmuje samodzielnie insuliny, co stwarza bezpośrednie zagrożenie dla jego życia. Wymaga pomocy przy umawianiu i stawianiu się na wizyty lekarskie. Potrzebuje jej również w kwestiach higieny osobistej i dbałości o porządek. Ostatecznie biegła podtrzymała wnioski zawarte w opinii głównej.

Według Sądu opinie biegłych wyczerpująco diagnozują stan zdrowia odwołującego. Są zrozumiałe i wnikliwie w zakresie badania odwołującego, analizy zgromadzonej dokumentacji medycznej i rozpoznania stwierdzonych dolegliwości. Nie występują w nich wewnętrzne sprzeczności. Wnioski opinii zostały przez biegłych wyciągnięte

w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz gruntownej analizy dokumentacji medycznej.

W konsekwencji Sąd ustalił, iż orzeczenie wydane przez W. (...) nie było prawidłowe. Mając to na uwadze, Sąd - na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. – zmienił je ustalając, że odwołujący jest niepełnosprawny w stopniu znacznym. Stopień ten istnieje od wczesnego dzieciństwa i ma symbol O1-U, a sam odwołujący:

- wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie,
- ma wskazania do korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co należy rozumieć korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby z związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...).
2. (...).
3. (...).